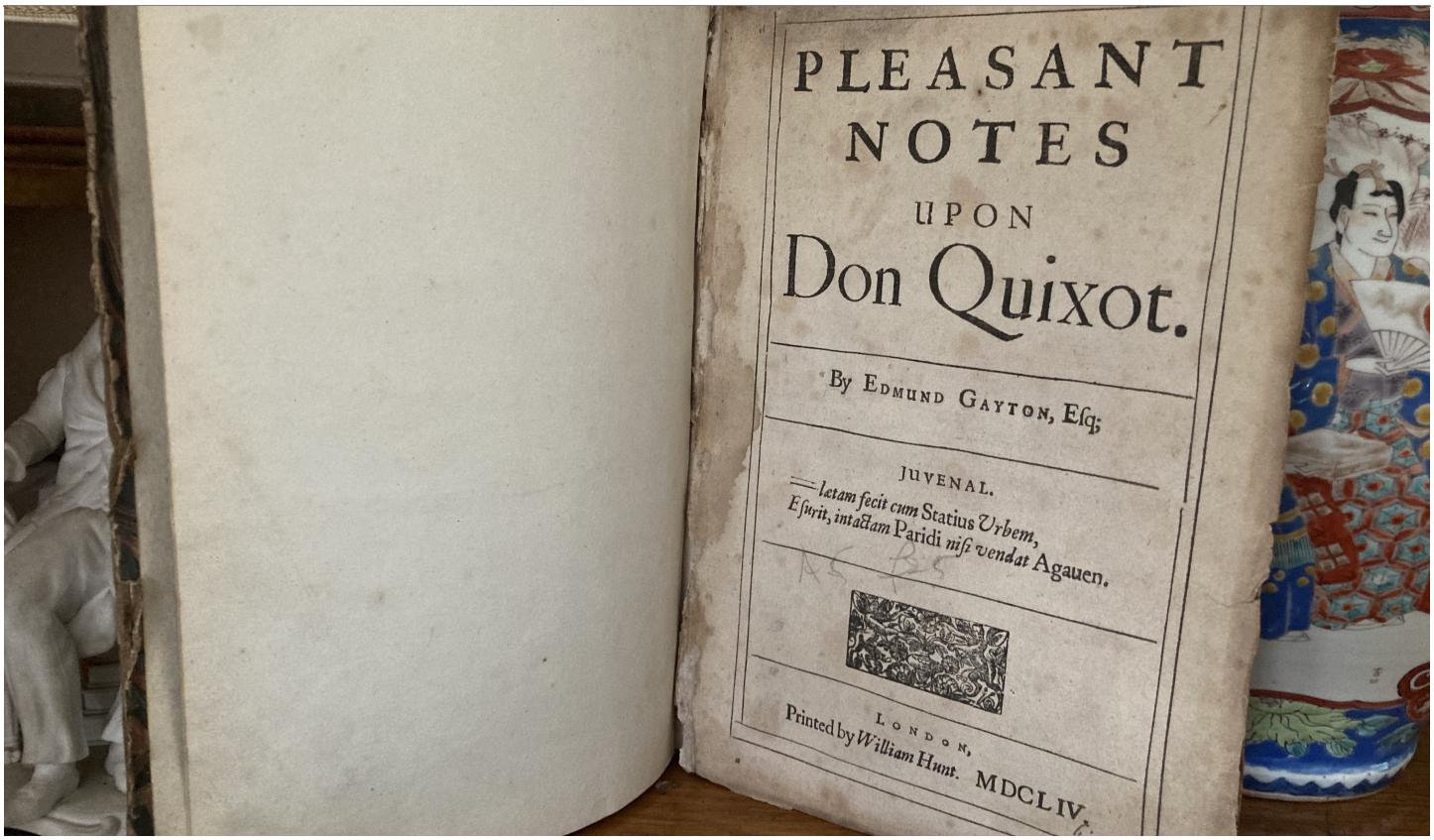

Quixot, Sancho Pancha i el cavall Rosinant

Autor: Jordi Colomer
Data de publicació: 13-05-2024

Després d'haver llegit uns articles d'En Francesc Duart, que comenta uns textos anglesos sobre Don Quixot del 1654, En Jordi Colomer ens en fa un resum divulgatiu

Al llibre Pleasant notes upon Don Quixot, escrit per l'acadèmic anglès Edmund Gayton (1608-1666) i editat per William Hunt l'any 1654, no solament apareixen de manera reiterada els noms del Quixot (no "Quijote") i Sancho Pancha (no "Panza"), escrits en català, sinó que també s'hi troba, i també de manera constant, el nom del cavall d'En Quixot escrit Rosinant (no "Rocinante").

«Sancho Pancha», book 3, p. 92.

«Quixot», book 2, p. 54.

«Rosinant», book 2, p. 37.

Aquests indicis s'afegeixen a molts altres que animen molts investigadors inquiets i honestos (perdoneu-me la redundància) a pensar que els originals del Quixot impresos a Barcelona i València, encara "desapareguts", foren editats en llengua catalana, la llengua del xixonenc Joan Miquel Servent. De fet, va succeir el mateix amb el Tirant lo Blanc, que era tingut per literatura castellana fins que, sortosament, es van descobrir les primeres edicions impreses en

català.

En Dídac Cabrera, al seu article "La traducció del títol de Don Quixot en diverses llengües i la seva relació amb la llengua catalana" [1], ens exposa que, a gairebé en totes les llengües, el llibre del Quixot es tradueix generalment amb un mot que, quan es pronuncia, no acaba en “e”, sinó en “ot”, i sospita que aquesta peculiar anomalia lingüística només tindria sentit si el títol original fos en català.

Al llibre "Cervantes in Seventeenth-Century England. The Tapestry Turned", dels autors Dale B. Randall i Jackson C. Boswell, publicat per Oxford University Press al 2009, hi trobem aquesta frase relacionada amb la traducció del llibre del Quixot: "The superiority of the Spanish to the Franch translation". És a dir, que hi ha la superioritat de la llengua espanyola davant de la traducció francesa. Que cadascú en faci la seva interpretació i en tregui les seves pròpies conclusions.

Us imagineu per un moment que, algun dia i en algun racó remot (o no tant) d'aquesta terra, hom trobés alguna de les primeres edicions, o tan sols una sola pàgina, o un bocí de pàgina, del Quixot imprès en català!?

Jordi Colomer
(Imatges: Arxiu INHac)

[1] DÍDAC CABRERA, «La traducció del títol de Don Quixot en diverses llengües i la seva relació amb la llengua catalana», web de l’Institut Nova Història, 16 d’abril del 2012; https://www.inh.cat/articles/La-traduccio-del-titol-de-Don-Quixot-en-diverses-llengues-i-la-seva-relacio-amb-la-llengua-catalana